

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАТИСТИКА

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Статистика
Викладач (-і)	д.е.н., доц. Матковський П.Є.
Контактний телефон викладача	+38(050)1358218
Е-mail викладача	petro.matkovskiy@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=99&id_cou=258
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>На сучасному етапі розвитку економіки значення статистики стає дедалі важливішим. Статистика – одна з фундаментальних економічних наук, яку опановують студенти багатьох напрямів підготовки. Статистичний інструментарій і методи статистики широко використовуються у практичній діяльності працівниками різноманітних підприємств, установ та організацій. Як навчальна дисципліна, статистика забезпечує формування у фахівців економічної підготовки комплексу професійних знань щодо організації статистичних досліджень, а також навичок збору, оброблення, систематизації та аналізу отриманих аналітичних даних. Оволодіння методами статистичного вимірювання і аналізу складних суспільно-економічних явищ і процесів є невід’ємним елементом підготовки висококваліфікованих спеціалістів у різних галузях національного господарства України.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчальної дисципліни «Статистика» є освоєння методів та прийомів статистичних досліджень і набуття практичних навичок збирання, обробки та аналізу інформації про соціально-економічні явища і процеси.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – завдання та порядок організації статистики; техніку зведення, складання рядів розподілу й статистичних таблиць; процес здійснення статистичного спостереження та організації державної статистичної звітності; сутність статистичного зведення та групування, послідовність робіт при зведенні статистичних даних, види статистичного групування та побудови статистичних таблиць; види статистичних показників та середніх показників; - зміст показників варіації, коефіцієнтів варіації, дисперсії, взаємозв’язок дисперсій; основні завдання вибіркового статистичного спостереження; способи відбору одиниць спостереження до вибіркової сукупності та види вибірових статистичних спостережень; зміст і структуру рядів динаміки, показники аналізу рядів динаміки та середні показники динаміки розвитку; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – будувати та аналізувати статистичні таблиці; обчислювати узагальнюючі статистичні показники та графічно відтворювати їх, обчислювати темп приросту, абсолютне значення одного відсотка приросту, будувати лінію тренду за різними за допомогою різних математичних функцій, визначати рівень детермінації; – знаходити медіану та моду, здійснювати зведення та групування статистичних даних, обчислювати екстенсивні та інтенсивні індексовані величини, розраховувати показники аналізу рядів динаміки та середні показники динаміки розвитку, обчислювати показники та коефіцієнти варіації та детермінації. 	

4. Компетентності					
Інтегральна компетентність					
ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.					
Загальні компетентності					
ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.					
ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.					
ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.					
СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.					
СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.					
СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур					
5. Програмні результати навчання					
ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.					
ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.					
ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.					
6. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу - 90 год.					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			16		
практичні			14		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семес тр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий		
III	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	другий	Обов'язковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет і метод статистики. Сутність і коротка історична довідка розвитку статистики. Предмет статистики. Метод статистики. Організація статистичної роботи. Характеристика системи державної статистики України. Завдання органів державної статистики	Лекція, практичне заняття	[1,2]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготував ися до практично го заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

згідно із Законом України “Про державну статистику”					
<p>Тема 2. Статистичне спостереження. Сутність, особливості і завдання статистичного спостереження. Види і способи статистичного спостереження. Послідовність робіт при підготовці і здійсненні статистичного спостереження. Характеристика державної статистичної звітності як основної організаційної форми статистичного спостереження. Спеціально організовані статистичні спостереження</p>	Лекція, практичне заняття	[1,2]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 3. Абсолютні та відносні величини. Абсолютні величини. Натуральні, трудові, вартісні величини. Відносна величина планового завдання, відносна величини виконання плану, відносна величина динаміки. Відносна величина концентрації. Відсотки, коефіцієнти, проміле, продециле, просантиміле.</p>	Лекція, практичне заняття	[3,4,5]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 4. Зведення і групування. Сутність статистичного зведення. Послідовність робіт при зведенні статистичних даних. Види статистичного зведення. Методологічна сутність статистичного групування. Групувальні ознаки та їх види. Види статистичних групувань: топологічні, структурні та аналітичні групування. Методика здійснення статистичного групування. Сутність, структура, види побудови статистичних таблиць.</p>	Лекція, практичне заняття	[5,6]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	0,1	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 5. Середні величини. Суть і види статистичних показників. Види і функції статистичних показників. Абсолютні величини та їх види: натуральні, умовно-натуральні, трудові та вартісні показники. Відносні величини, їх суть та форми вираження. Види відносних величин. Відносні величини планового (договірного) завдання, виконання договірної завдання та динаміки. Відносні величини структури, інтенсивності, координації та порівняння в просторі. Суть, роль і значення середніх величин в статистиці. Види середніх величин. Середні арифметичні проста і зважена. Середня хронологічна моментного ряду. Середня гармонійна величина. Середня геометрична величина та особливості її застосування. Середні структурні величини: медіана і мода.</p>	Лекція, практичне заняття	[5,6,7]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 6. Показники варіації. Поняття про статистичні ряди. Класифікація рядів розподілу. Аналіз рядів розподілу. Сутність варіації. Показники варіації: розмах варіації, середнє лінійне відхилення, дисперсія, середнє квадратичне відхилення. Характеристика коефіцієнтів варіації: лінійний і квадратичний коефіцієнт варіації та коефіцієнт осциляції. Види дисперсії та їх розрахунок. Взаємозв'язок дисперсій. Правило складання</p>	Лекція, практичне заняття	[4,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	0,1	До наступного заняття за розкладом

дисперсій. Дисперсія альтернативної ознаки.					
Тема 7. Ряди динаміки. Сутність динаміки розвитку та задачі її статистичного вивчення. Зміст і структура рядів динаміки. Класифікація рядів динаміки. Аналіз рядів динаміки. Передумови порівнянності рядів динаміки, метод змикання рядів динаміки. Сутність ланцюгового та базисного методів порівняння в рядах динаміки. Показники аналізу рядів динаміки. Середні показники динаміки розвитку.	Лекція, практичне заняття	[3,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Статистичні індекси Сутність і функції індексів. Екстенсивні та інтенсивні індексовані величини та їх взаємозв'язок. Класифікація індексів. Властивості індексів. Особливості індексного методу. Системи взаємозалежності агрегатних індексів та її застосування в економіко-статистичному аналізі. Індекси середніх величин	Лекція, практичне заняття	[8, 9, 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	0,2	Згідно розкладу

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна (залік, який виставляється як сума балів за модулями)		
	– оцінка за поточний контроль – 35 балів;		
	– оцінка за самостійну роботу (15 балів).		
	– залікова робота (50 балів).		
	Шкала оцінювання для заліку		
	університетська	національна	шкала ЄКТС
	90 – 100	зараховано	A
	80-89		B
70-79	C		
60-69	D		
50-59	E		
26-49	Не зараховано	FX	
1-25		F	
Вимоги до	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка		

письмової роботи	самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Підсумковий контроль	<p>Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p> <p>Повторне складання заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.</p> <p>Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).</p>
8. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Герасименко С.С. Статистика: Підруч. К.: КНЕУ, 2010. 460 с. 2. Ковтун Н.В. Теорія статистики: підручник К. : Знання, 2012. 399 с. 3. Мармоза А. Т. Теорія статистики підручник К.: «Центр учбової літератури», 2013. 592 с. 4. Ткач Є. І., Загальна теорія статистики: К.: Центр учбової літератури, 2017. 442 с. 5. Опря А.Т. Статистика: [Навчальний посібник]. К.: ЦНЛ, 2012. 428 с. 6. Головач А.В. Статистика. Збірник задач: Навч. посібник. [текст]. К.: Вища школа, 2011. 448 с. 7. Головач А.В. Статистика: Підручник. [текст]. К.: Вища школа, 2010. 464 с. 8. Єріна А. М. Економічна статистика : підручник. К. : КНЕУ, 2013. 325 с. 	

9. Єріна А.М. Статистика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2011. 441 с.
10. Кулинич О.І. Теорія статистики: підручник. К.: Вища школа, 2010. 135 с.

Наукові публікації

11. Саврас І. Ефективність державного управління. *Актуальні проблеми та можливості застосування статистичних методів у державному управлінні* 2016. Вип. 1/2 (46/47). Ч. 2. http://business-navigator.ks.ua/journals/2019/52_1_2019/6.pdf
12. Погорелова, Т. В. Статистичні аспекти моніторингу агробізнесу України. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць / За ред. : М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2019. № 1 (69). С. 58–67. <http://vsed.oneu.edu.ua/collections/2019/69/pdf/58-67.pdf>
13. Кулинич Р. О. Статистичне прогнозування обсягу продукції сільського господарства кіівської області. *Ефективна економіка*. № 12, 2015. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4710>

Доцент _____

П.Є. Матковський